

Nokian seurakunta, kirkkoneuvosto, pöytäkirja

Kokousaika: 28.10.2020 klo 15.00–19.12, tauko klo 16.35–16.45 ja klo 18.10–18.15

Kokouspaikka: Linnavuoren seurakuntatalo, Pirkkakoivuntie 4, Linnavuori

Osallistujat

Lauri Salminen	puheenjohtaja
Aaltonen Auli	jäsen
Hautakoski Kaija	jäsen
Järvinen Jussi	jäsen, § 113–§ 116, poistui klo 18.00
Morikka Aki	jäsen
Nieminen Jorma	jäsen
Nokso-Koivisto Outi	jäsen
Pihlajamaa Pirkko	varapuheenjohtaja
Välimäki Olli	jäsen

Poissa

Muut osallistujat

Kiiskinen Tuija	kirkkovaltuuston puheenjohtaja, poissa
Nevala Sisko	kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja
Pispa Heli	talousjohtaja, esittelijä, sihteeri

Allekirjoitukset

LAURI SALMINEN

HELI PISPA

Lauri Salminen, puheenjohtaja

Heli Pispä, sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Nokiolla 3.11.2020

OUTI NOKSO-KOIVISTO

PIRKKO PIHLAJAMAA

Outi Nokso-Koivisto

Pirkko Pihlajamaa

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 4.11.2020–17.11.2020 kirkkoherranvirastossa viraston aukioloaikana. Pöytäkirjan nähtävänä pidosta on ilmoitettu Nokian seurakunnan ilmoitustaululla.

Nokiolla 3.11.2020

HELI PISPA

Heli Pispä, talousjohtaja

Käsiteltävät asiat

§ 113	Kokoustiedot	4
§ 114	Talous-, henkilöstö- ja kiinteistökatsaus sekä koronavirusepidemian aiheuttamat muutokset toiminnassa	6
§ 115	Vuoden 2020 talousarviomäärärahojen muutokset	9
§ 116	Talousarvio vuodelle 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023	12
§ 117	Kirkkoneuvoston pöytäkirjan 23.9.2020 § 108 korjaaminen	15
§ 118	Vastaus oikaisuvaatimukseen kirkkoneuvoston päätös § 108	17
§ 119	Tukitiimien kokoukset	22
§ 120	Viranhaltijapäätökset	22
§ 121	Ilmoitusasiat	23
§ 122	Muutoksenhakuohjeet ja kokouksen päättäminen	25

§ 113 Kokoustiedot

Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja piti alkuhartauden.

Asian käsittely

Auli Aaltonen ehdotti, että tämän kokouksen sihteerinä toimii Pirkko Pihlajamaa ja että jatkossa henkilöstöpäällikkö Virpi Jokela toimii kirkkoneuvoston sihteerinä vuoden 2020 loppuun. Olli Välimäki kannatti Aaltosen ehdotusta. Outi Nokso-Koivisto ehdotti, että talousjohtaja toimii kirkkoneuvoston sihteerinä kuten ennenkin. Jussi Järvinen kannatti Nokso-Koiviston ehdotusta. Asiasta käydyn keskustelun aikana Aaltonen ja Nokso-Koivisto vetivät ehdotuksensa pois.

Puheenjohtaja selvittää seuraavaan kirkkoneuvoston kokoukseen, miten kirkkovaltuuston hyväksymää taloustoimiston johtosääntöä 2014 ja kirkkovaltuuston hyväksymää ja tuomiokapitulिन vahvistamaa kirkkoneuvoston ohjesääntöä 2014 on tulkittava.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu on lähetetty kokouksen osallistujille 21.10.2020. Todetaan läsnäolijat.

Päätös

1. Tämän kokouksen sihteerinä toimii talousjohtaja.
2. Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta

Valitaan pöytäkirjan tarkastajat. Vuorossa ovat Outi Nokso-Koivisto ja Pirkko Pihlajamaa.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Outi Nokso-Koivisto ja Pirkko Pihlajamaa.

Kokouksen käsittelyjärjestys

Kaija Hautakoski ehdotti, että käsittelyjärjestykseen lisätään § 116 jälkeen asia kirkkoneuvoston pöytäkirjan 23.9.2020 § 108 korjaaminen.

Päätös

Kokouksen käsittelyjärjestykseen lisättiin § 116 jälkeen kirkkoneuvoston 23.9.2020 § 108 korjaaminen. Esityslistan mukainen käsittelyjärjestys hyväksyttiin muilta osin.

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

§ 114 Talous-, henkilöstö- ja kiinteistökatsaus sekä koronavirusepidemian aiheuttamat muutokset toiminnassa

Valmistelijat talousjohtaja Heli Pispä, kirkkoherra Lauri Salminen
Esittelijä talousjohtaja Heli Pispä

Asian esittely

Koronavirusepidemian aiheuttamat muutokset toiminnassa

Kirkkoherra antoi tilannekatsauksen.

Verotulot

Vuonna 2020 seurakunnalle on kertynyt verotuloja ja valtionrahoitusta tammi-syyskuulta 4 882 342 euroa. Vastaavalta ajalta vuonna 2019 tuloja kertyi 4 828 498 euroa. Vuoden 2020 kumulatiivinen kertymä on 1,1 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Syyskuun verotulot olivat 345 739 euroa, joka on 20,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna (286 142 euroa). Ansio- ja pääomatuloveron kumulatiivinen kertymä on 4 396 585 euroa, joka on 1,0 % enemmän kuin edellisenä vuonna (4 352 524 euroa).

Yhteisöveron tilalle tuli 1.1.2016 alkaen valtionrahoitusta, joka on keskimääräisen yhteisöverotuoton suuruinen tai hieman sitä suurempi. Valtionrahoitusta saadaan noin 53 900 euroa kuukaudessa ja kumulatiivinen kertymä elokuun loppuun mennessä oli 431 784 euroa, joka on 2,1 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Nokian seurakunta on saanut kirkkohallitukselta lisärahoitusta koronaviruspandemian aiheuttamiin lisäkuluihin 18 180 euroa.

Kirkon keskusrahasto on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta koronapandemian aiheuttamiin lisäkuluihin. Nokian seurakunnan on mahdollista saada avustuksesta 27 230 euroa. Avustuksen käyttötarkoituksena on tukea seurakuntien diakoniatyötä kompensoimalla koronapandemiasta aiheutuvia verotulojen menetyksiä ja ylläpitää näin seurakuntien kykyä osallistua ihmisten auttamiseen yhteiskunnan toipuessa kriisistä. Avustuksen käyttöaika on 16.3.–31.12.2020. Avustusta voi käyttää asiakkaille annettaviin avustuksiin ja muihin avustustoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

Sijoitusraportit

Sijoitusraportit 30.9.2020 olivat nähtävänä kokouksessa.

Sijoitusten yhteenveto (seurakunta, testamentit ja hautainhoitorahasto yhteensä)			
	Raportoinnin alusta (17.12.2015)	Vuoden alusta	Kuukauden alusta
Markkina-arvo jakson alussa	0	4 674 855	4 018 632
Markkina-arvo raportointipäivänä	3 979 738	3 979 738	3 979 738
Nettokassavirrat	-3 458 536	623 652	12 048
VOITTO/TAPPIO	521 202	-71 465	-26 846

Tuloslaskelma ja taseraportit sekä kirkkohallituksen tilasto

Tuloslaskelma ja tase 30.9.2020 sekä kirkkohallituksen tilasto 30.9.2020 olivat nähtävänä kokouksessa.

Henkilöstökatsaus

Etätyön tekemistä jatketaan toistaiseksi siinä määrin kuin se on toiminnan kannalta mahdollista.

Kiinteistö katsaus

Talusojohtaja kertoi tilannekatsauksen. Kirkkoherra antoi tilannekatsauksen kiinteistöstrategian valmistelusta.

Esitys

Kirkkoneuvosto merkitsee tiedoksi katsaukset.

Asian käsittely

Kirkkoneuvosto totesi, että sijoitusstrategian sisältöä tulkitaan siten, että Pohjois-Amerikkaan tehtävien sijoitusten osuus voi olla enintään 10 % sijoitusvarallisuudesta ja että sijoitusvarallisuus tarkoittaa seurakunnan pitkäaikaisia sijoitusvaroja (kts. vahvistettu sijoitusstrategia sivu 1). Sijoitusstrategiaa koskeva tarkennus lisätään sijoitusstrategia-asiakirjaan tai tästä pöytäkirjasta liitetään ote sijoitusstrategia-asiakirjaan. Talusojohtaja harkitsee, kumpi on tarkoituksenmukaisin tapa tarkentaa sijoitusstrategia-asiakirjaa.

Kirkkoneuvosto pyysi talusojohtajaa kertomaan seuraavassa kokouksessa mistä yksilöidyistä asiantuntijapalveluista niihin käytetty summa (tammi-syyskuu 2020) koostuu.

Päätös

Kirkkoneuvosto päätti, että

1. merkittiin tiedoksi katsaukset.
2. tehdään sijoitusstrategiaa koskeva tarkennus ”Pohjois-Amerikkaan tehtävien sijoitusten osuus voi olla enintään 10 % sijoitusvarallisuudesta ja että sijoitusvarallisuus tarkoittaa seurakunnan pitkäaikaisia sijoitusvaroja (kts. vahvistettu sijoitusstrategia sivu 1).”

Muutoksenhaku

Kohta 1: Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

Kohta 2: Oikaisuvaatimus (kirkkolaki 24:3).

Tiedoksi

Taloussihteeri

Kirkkoneuvosto piti tauon klo 16.35–16.45.

§ 115 Vuoden 2020 talousarviomäärärahojen muutokset

Valmistelija talousjohtaja Heli Pispala
Esittelijä talousjohtaja Heli Pispala

Asian esittely

Seurakunnan investointisuunnitelmassa vuodelle 2020 on varattu hautausmaiden hankkeisiin määrärahat kasteluputkiston ja sähköjen korjaukseen, aluspalkkien uusimiseen, Suoniemen hautausmaan muurin korjaukseen ja hautausmaan aidan rakentamiseen. Koska koronavirusepidemia aiheutti huomattavia muutoksia seurakunnan toimintaan ja toimintavalmiuteen, kasteluputkiston ja sähköjen korjausta koskeva hanke keskeytettiin kirkkoneuvoston päätöksellä 22.4.2020 § 48. Aluspalkkien uusimista ja hautausmaan aita koskevien hankkeiden valmistelu keskeytyi, koska hautaustoimi on yhteiskunnan kriittinen toiminto, jonka lakisääteisten viranomaistehtävien hoitaminen (hautaukset) ja sovittujen velvoitteiden täyttäminen on turvattava kaikissa tilanteissa. Testamenttivaroin toteutettavaksi suunniteltua Suoniemen muurin korjausta ei voitu toteuttaa, koska neuvottelut maanomistajan kanssa muurin vieressä olevan maan hankkimiseksi eivät edenneet suotuisasti. Edellä olevia hautausmaan investointihankkeita varten esitetään määrärahojen varaamista vuoden 2021 talousarvioon.

Investointisuunnitelmassa vuoden 2020 kiinteistötoimen hankkeista ei toteutettu Siuron kirkon pääsisäänkäynnin ja parkkipaikan muutoksia, kurssikeskus Urhatun rantasaunan laajennus- ja muutostyön suunnittelua eikä ulkovalaisimien uusimista. Linnavuoren seurakuntatalon ikkunat uusittiin, mutta ulkopuolen ja katon korjauksia ei toteutettu. Kurssikeskus Urhatun hankkeisiin ja Linnavuoren seurakuntatalon korjauksiin esitetään määrärahojen varaamista vuoden 2021 talousarvioon ja Siuron kirkon hankkeisiin vuoden 2022 talousarvioon.

Seurakuntakeskuksen tilalle tulevien tilojen suunnittelusta ei aiheudu aktivointikelpoisia kuluja vuonna 2020. Suunnitteluun liittyvät kulut on kirjattu käyttötalousmenoiksi.

Vuoden 2020 investointisuunnitelman hankkeista toteutettiin suunnittelun osuus Nokian kirkon vanhan vainajien säilytystilan ja lämpökeskuksen entisöinnistä. Vainajien säilytystilan korjaukseen budjetoitu määräraha 30 000 euroa ei ollut riittävä korjausten toteuttamiseksi. Nokian kirkon alakerran ilmastoinnin, keittiön ja wc:n uusimiseksi on tehty alustavia suunnitelmia. Kyseisiä remontteja ei voitu toteuttaa, koska kirkon alakerta on toiminut koronapandemian vuoksi hautausmaatyöntekijöiden taukotilana. Suoniemen

kirkon ulkomaalauksesta ja ulkowc-tilojen korjauksesta on tehty suunnitelmia. Ulkomaalausta ei voida toteuttaa ennen kuin mahdollinen värimuutosprosessi on käynnistetty ja toteutettu, mikäli värimuutokseen päädytään. Näiden hankkeiden toteuttamiseksi esitetään määrärahoja vuoden 2021 talousarvioon.

Maatilan pappilan väentupien ja pakarin entisöintien suunnitteluun ja töiden aloittamiseen oli varattu 100 000 €. Vuoden 2020 aikana toteutettiin sisätilojen purku, rakenneselvitykset ja suunnitelmat. Odotettua laajempien töiden vuoksi budjetti ylittyi 40 600 €. Vuoden 2021 talousarvioon ja suunnitelmavuosille 2022–2023 esitetään määrärahoja remonttien jatkamista varten. Maatilan pappilan pihavaraston entisöintiin oli varattu 10 000 €, joka ylittyi 16 500 €. Pihavarasto entisöitiin alkuperäisen ulkoasun näköiseksi.

Nokian kirkon eteisen korjauksen kustannukset ylittyivät 49 700 €. Työhön oli varattu 30 000 €.

Diakoniatyön avustusten lisäämisestä 15 000 eurolla tehtiin ponsi kirkkovaltuustossa 13.11.2019. Tätä lisämäärärahaa voidaan käyttää esimerkiksi jaettavaan ruoka-apuun, muihin kohdennettuihin avustuksiin ja jouluavustuksena jaettaviin lahjakortteihin.

Eesitys

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että vuoden 2020 talousarvioon hyväksytään seuraavat muutokset:

1. Kasteluputkiston ja sähköjen korjausta varten budjetoitu määräraha 450 000 euroa poistetaan.
2. Aluspalkkien uusimista varten budjetoitu määräraha 195 000 euroa poistetaan.
3. Hautausmaan aita varten budjetoitu määräraha 135 000 euroa poistetaan.
4. Suoniemen muuria varten budjetoitu määräraha 80 000 euroa poistetaan.
5. Siuron kirkon parkkipaikkaa varten budjetoitu määräraha 50 000 euroa poistetaan.
6. Siuron kirkon pääsisäänkäyntiä varten budjetoitu määräraha 20 000 euroa poistetaan.
7. Kurssikeskus Urhatun rantasaunaa varten budjetoitu määräraha 10 000 euroa poistetaan.
8. Kurssikeskus Urhatun ulkovalaisimia varten budjetoitu määräraha 20 000 euroa poistetaan.
9. Linnavuoren seurakuntatalon ikkunoita, kattoa ja ulkopuolta varten budjetoidusta määrärahasta vähennetään 83 700 euroa.

10. Seurakuntakeskuksen tilalle tulevien tilojen suunnittelua varten budjetoitu 50 000 euroa poistetaan.
11. Nokian kirkon vanhaa vainajien säilytystilaa varten budjetoidusta määrärahasta vähennetään 29 000 euroa.
12. Nokian kirkon alakerran ilmastointia varten budjetoidusta määrärahasta vähennetään 48 100 euroa.
13. Nokian kirkon alakerran keittiötä ja wc-tiloja varten budjetoidusta määrärahasta vähennetään 49 500 euroa.
14. Suoniemen kirkon ulkomaalausta ja wc-tiloja varten budjetoidusta määrärahasta vähennetään 228 800 euroa.
15. Maatialan pappilan väentupia ja pakaria varten budjetoituun määrärahaan lisätään 40 600 euroa.
16. Maatialan pappilan pihavarastoa varten budjetoituun määrärahaan lisätään 16 500 euroa.
17. Nokian kirkon eteistä varten budjetoituun määrärahaan lisätään 49 700 euroa.
18. Diakonian avustuksia varten budjetoituun määrärahaan lisätään 15 000 euroa.

Päätös

Päätettiin esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

Tiedoksi

Taloussihteeri

§ 116 Talousarvio vuodelle 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023

Valmistelija talousjohtaja Heli Pispala
Esittelijä talousjohtaja Heli Pispala

Asian esittely

Kirkkojärjestyksen 15. luvun mukaan jokaista varainhoitovuotta varten on seurakunnalle viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Varainhoitovuosi on kalenterivuosi. Toiminnan ja talouden suunnittelu tapahtuu samanaikaisesti. Toiminta- ja taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään tavoitteet ja määrärahat toiminnalle ja taloudelle. Talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Seurakunnan talous on hoidettava hyväksytyt talousarvion mukaan. Henkilöstö-, kiinteistö-, hallinto- ja pääomamannot kohdennetaan todellisen toiminnan ja käytön mukaan kustannuspaikoille.

Talousjohtaja esitteli kirkkoneuvoston kokouksessa 23.9.2020 § 106 toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun vaiheen kirkkoneuvostolle. Verotulot on budjetoitu veroprosentin 1,60 % mukaisesti (kirkkovaltuusto 16.9.2020 § 34). Maailmanlaajuisen koronavirusepidemian vuoksi verotulojen ennustaminen kuluvalle vuodelle ja budjetointi talousarviovuodelle 2021 sekä toimintasuunnitelmavuosille 2022-2023 on erityisen haasteellista. Verotulot on budjetoitu varovaisuutta noudattaen. Seurakunnan on seurattava verotulojen kehitystä tarkasti ja ryhdyttävä tarvittaviin talouden tasapainottamiseen tähtääviin toimenpiteisiin, mikäli verotulojen kertymä jää pahasti jälkeen budjetoidusta.

Mikäli seurakunnalla on taseessa alijäämää, talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, miten taseeseen kertynyt alijäämä katetaan (Kirkkojärjestyksen 15 luvun 1 §:n mukainen velvollisuus tasapainottaa talous). Edellisten tilikausien ylijäämä on 1.1.2020 alkaessa 3 069 818,59 euroa, joten Kirkkojärjestyksen mukaisia erityisiä toimenpiteitä ei tarvitse esittää.

Talousarvion tulos vuodelle 2021 on vahvasti tappiollinen. Seurakunnan talous kestää jonkin verran tappioita, mutta toimintasuunnitelmakauden aikana on päästävä tasapainoon. Vuoden 2020 tilinpäätöksen tulos vaikuttaa tulevien tappioiden kestävyyskykyyn.

Keskeisiä syitä vuoden 2021 tappiolliseen tulokseen ovat seuraavat:

- Verotulot on budjetoitu varovaisesti.
- Koskenmäen seurakuntatalon purkamiseen on varattu 150 000 euroa käyttötalousmenoihin. Tämä on kertaluonteinen meno.
- Seurakunta siirtyy Aluekeskusrekisterin asiakkaaksi 1.1.2021 alkaen. Virkatodistus- ja sukuselvitystuottoja jää kertymättä 15 000 euroa ja palvelumaksuista aiheutuu kuluja 60 000 euroa. Siirtymävaiheessa aiheutuu päällekkäisiä kuluja.

Hautainhoitorahaston vuoden 2021 talousarvioehdotus sisältyy seurakunnan talousarvioon. Kustannusten kohdentaminen toteutetaan seurakunnassa kirkkohallituksen ohjeiden mukaisesti. Hautainhoitorahaston menoiksi tulee siirtää se osuus mm. seurakunnan hallinto- ja kiinteistötoimen menoista, mikä sille aiheuttamisperiaatteen mukaan kuuluu. Veroituksen perusteena on aiheuttamisperiaatteen mukaisesti arvioitu työmäärä.

Liitteet

Liite 1: Talousarvio 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023

Esityslistan liitteenä olevassa talousarvioasiakirjassa on vielä joitakin keskeneräisiä kohtia. Talousarviota ja toiminta- ja taloussuunnitelmaa tarkistetaan ja viimeistellään vielä.

Esitys

Kirkkoneuvosto päättää ehdottaa kirkkovaltuustolle, että

1. Nokian seurakunnan ja hautainhoitorahaston vuoden 2021 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksytään.
2. Vuosien 2022–2023 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksytään ohjeellisena talousarviosuunnittelun pohjaksi.

Asian käsittely

Kirkkoneuvosto teki toiminta- ja taloussuunnitelmaan korjauksia.

Päätös

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että

1. Nokian seurakunnan ja hautainhoitorahaston vuoden 2021 talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksytään.

2. vuosien 2022–2023 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksytään ohjeellisena talousarviosuunnittelun pohjaksi.

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

Tiedoksi

Taloussihteri

§ 117 Kirkkoneuvoston pöytäkirjan 23.9.2020 § 108 korjaaminen

Asian käsittely

Kirkkoneuvoston 23.9.2020 pidetyn kokouksen pöytäkirja oli tarkastettu ja allekirjoitettu. Pöytäkirjan tarkastajina olivat Aki Morikka ja Jorma Nieminen. Aki Morikka ilmoitti 28.10.2020 kokouksessa, että hän on havainnut allekirjoituksen jälkeen virheen §:ssä 108.

Pöytäkirjan tarkastajat eivät ole yksimielisiä puheenjohtajan kanssa pöytäkirjan sisällöstä § 108 osalta. Kirkkoneuvosto tarkastaa pöytäkirjan tässä kokouksessa ja alkuperäinen pöytäkirja korjataan tämän mukaisesti.

Pöytäkirjan korjattavat kohdat:

- Lisätään asian käsittelyyn, että puheenjohtaja teki kokouksessa muutosesityksen, että Ari Nikkarikosken määräaikaista työsuhdetta jatketaan yhdellä vuodella ja että tuon vuoden aikana selvitetään seurakunnan henkilöstötarpeet. Ehdotus raukesi, koska sitä ei kannatettu.
- Korjataan Aki Morikan esitystä niin, että Aki Morikka ehdotti Olli Välimäen 2.9.2020 tekemän aloitteen hyväksymistä siten, että Nikkarikosken nimikkeeksi tulee isännöitsijä. Jorma Nieminen kannatti Aki Morikan esitystä.
- Korjataan kirkkoneuvoston päätökseksi, että kirkkoneuvosto hyväksyi Olli Välimäen aloitteen siten, että Ari Nikkarikoski vakinaistetaan työsopimussuhteiseksi isännöitsijäksi.

Lisäksi kokouksessa todettiin, että kirkkoneuvosto äänesti esittelijän esityksen ja Aki Morikan muutosesityksen välillä. Aki Morikan esitys hyväksyttiin äänin 6–2.

Nimihuutoäänestyksen tulos ja eriävät mielipiteet perusteluineen säilyvät ennallaan.

Jussi Järvinen poistui asian käsittelyn aikana. Kirkkoneuvosto piti tauon klo 18.10–18.15.

Pöytäkirjan tarkastus

Kirkkoneuvosto tarkasti pöytäkirjan kokouksen 23.9.2020 § 108 kohdalta. Uudelleen tarkastettu § 108 tulee nähtäville tämän pöytäkirjan tässä pykälässä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus kirkkoneuvoston kokous 23.9.2020 § 108 (kirkkolaki 24:3).

Tiedoksi

Asianosainen, henkilöstöpäällikkö, oikaisuvaatimuksen tekijät

§ 118 Vastaus oikaisuvaatimukseen kirkkoneuvoston päätös § 108

Valmistelija talousjohtaja Heli Pispä
Esittelijä talousjohtaja Heli Pispä

Esittely

Kirkkoneuvosto käsitteli kokouksessaan 23.9.2020 § 108 Olli Välimäen tekemää aloitetta, joka koski Ari Nikkarikosken määräaikaisen työsuhteen vakinaistamista. Kirkkoneuvosto päätti, että Nikkarikoski vakinaistetaan nykyisen määräaikaisen työsuhteen päätyttyä työsuhteiseksi isännöitsijäksi nykyisillä palkkausehdoilla. Päätökseen jättivät eriävän mielipiteen Outi Nokso-Koivisto, Lauri Salminen ja esittelijä Heli Pispä.

Päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, jonka on allekirjoittanut kolme Nokian seurakunnan jäsentä. Oikaisuvaatimus on toimitettu seurakuntaan 12.10.2020. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että kirkkoneuvoston päätös valita Nikkarikoski isännöitsijän toimeen 1.1.2021 alkaen kiinteistöpäällikön palkkaeduin on kumottava.

Oikaisuvaatimuksen mukaan kirkkoneuvosto on ylittänyt toimivaltansa tekemällä päätöksen, joka on kirkkovaltuuston hyväksymän henkilöstöstrategian ja kirkon virka- ja työehtosopimuksen 2020–2022 vastainen. Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijät katsovat päätöksen olevan epätarkoituksenmukainen seurakunnan taloutta vahingoittavana.

Oikaisuvaatimuksen tekijät toteavat yhteenvetonaan, että ”kirkkolain 15 luvun 1 §:n mukaan seurakunnan varoja saadaan käyttää ainoastaan seurakunnan tehtävän toteuttamiseen. Kun toimen perustamispäätös, työtehtävien sisältö, tehtävän vaativuuden määrittely ja vaadittavat kelpoisuusehdot puuttuvat, seurakunnalle tarpeettoman toimen täyttäminen ilman julkista hakua, kirkkovaltuuston hyväksymän henkilöstöstrategian ja toiminta- ja taloussuunnitelman vastaisesti epävarmassa taloudellisessa tilanteessa toteuttaa toimivallan ylityksen ohella tahallisen seurakunnan varojen väärinkäytön.”

Oikaisuvaatimuksen tekijät vetoavat asian esittelyssä annettuihin henkilöstön tasapuolista ja yhdenvertaista kohtelua ja tehtävien täyttöprosessia koskeviin perusteluihin. Vastauksena todetaan, että esittelytekstissä annetut perustelut ovat edelleen voimassa.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että päätös on kirkkovaltuuston hyväksymän seurakunnan henkilöstöstrategian ja aiempien virkojen ja työsuhteiden täyttämisen kohdalla noudatettujen periaatteiden ja käytäntöjen vastainen. Oikaisuvaatimuksessa

todetaan, että vakiintuneesta käytännöstä poikkeaminen vaatii erityisperustelut menettelyn sallittavuudesta tai käytännön pysyvistä muuttamisesta.

Oikaisuvaatimuksessa on lainattu henkilöstöstrategiaa, jonka mukaan viran tai toimen tullessa avoimeksi selvitetään sen tarpeellisuus suhteessa henkilöstösuunnitelmaan ja mahdolliset muut tavat hoitaa kyseiset tehtävät. Ennen virkojen ja toimien julistamista haettavaksi selvitetään tehtävät ja millaisia taitoja ja pätevyksiä tehtävässä tarvitaan. Seurakunnan luonteen mukaista on, että virat ja työsuhteet laitetaan julkisesti haettaviksi.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan myös kirkkoneuvoston lausumaan aiempien virkojen ja työsuhteiden täyttämisen kohdalla: "Kun virka tai tehtävä tulee avoimeksi, harkitaan tarkasti, onko ryhdyttävä toimenpiteisiin viran lakkauttamiseksi, onko virka säilytettävä sellaisenaan vai jollakin tavoin muutettuna, täytetäänkö tehtävä määräaikaikaisesti tai toteutetaanko tehtävien uudelleenjärjestelyjä." Oikaisuvaatimuksessa katsotaan, että tehty päätös on kirkkoneuvoston esittämän periaatteen vastainen, ja että "vakiintuneesta käytännöstä poikkeaminen vaatii erityisperustelut menettelyn sallittavuudesta tai käytännön pysyvistä muuttamisesta." Lisäksi oikaisuvaatimuksessa todetaan, että seurakunnassa on täytetty avoimella haulla viime vuosina useita virkoja ja työsuhteita, joissa on ollut määräaikainen työntekijä.

Nokian seurakunnassa on tähän asti noudatettu henkilöstöstrategiassa ilmaistua linjausta rekrytoinneissa. Noudatettu avoin hakumenettely on perusteltua henkilöstön yhdenvertaisen kohtelun ja hallinnon avoimuuden vuoksi myös työsuhteisten toimien täyttämässä vaikka lainsäädäntö ei sitä edellytäkään (kts. esim. <https://www.espoonhiippakunta.fi/uploads/2018/11/4991fb3c-virka-ja-tyosuuhde.pdf>). Kirkkoneuvostolle tehdyssä aloitteessa ja siihen tehdyssä muutosehdotuksessa ei ole perusteltu avoimesta hakumenettelystä poikkeamista.

Oikaisuvaatimuksen tekijät vetoavat myös esittelijän 23.9.2020 perusteluihin Tampereen lähialueiden seurakuntien suunnitelmista kiinteistötoimen yhteistyöstä. Lisäksi he katsovat, että seurakunnalla ei ole kiinteistökohteita, joiden hoitamisessa tarvitaan asunto-osakeyhtiölain mukaista isännöitsijää. Oikaisuvaatimuksen mukaan työsuhdetta ei ole kirkkovaltuuston vuoden 2020 toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä seuraaville kahdelle vuodelle 2021-2022 hyväksytyssä henkilöstösuunnitelmassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijät katsovat, että "pienentyvien verotulojen tilanteessa päätös uudesta, tarpeettomasta tehtävästä on vastuuton."

Oikaisuvaatimuksen mukaan isännöitsijän työsuhde olisi uusi eikä sitä ole hyväksytyssä toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2021–2022. Tulevia vuosia varten ei ole erillistä nimikekohtaista henkilöstösuunnitelmaa vaan henkilöstökulut sisältyvät toiminta- ja taloussuunnitelmaan kustannuspaikkakohtaisesti. Valmisteilla olevassa vuoden 2021 talousarviossa henkilöstökuluihin sisältyy kiinteistöpäällikön tilalla kiinteistötoimen työntekijä. Kuten oikaisuvaatimuksen tekijät ja esittelijä 23.9.2020 ovat todenneet, seurakunnassa voidaan tarvittaessa tehdä määräaikaista järjestelyä, joilla varmistetaan kiinteistötoimen tehtävien hoito siihen saakka, että pysyvämmät henkilöstötarpeet on selvitetty. Ne voidaan määritellä vasta, kun kiinteistöstrategia on valmistunut ja tiedetään millaista osaamista strategian toimeenpano edellyttää ja kun seudullisen yhteistyön tai muun ulkopuolisen palvelun mahdollisuudet on selvitetty. Uusi isännöitsijän tehtävä kiinteistöpäällikön palkkaeduin aiheuttaisi merkittävästi lisäkustannuksia, koska kiinteistöpäällikön tehtävät on joka tapauksessa hoidettava.

Seurakunnassa on isännöitsijä-nimikkeellä olevia työntekijöitä vain muutamia. He hoitavat tyypillisesti asuntojen vuokrausta. Nokian seurakunnalla ei ole niin montaa vuokrattavaa asuntoa, että niiden hoitaminen edellyttäisi niihin keskittyvää työntekijää. Nimikkeenä isännöitsijä voi olla harhaan johtava, jos työntekijän rooli on erilainen kuin asunto-osakeyhtiölaissa tarkoitettu isännöitsijä.

Oikaisuvaatimuksessa vedotaan kirkon virka- ja työehtosopimuksen mukaiseen menettelyyn palkan määrittämiseksi. Sen mukaan ennen palkan määrittelyä on laadittava tehtäväkuvaus ja määriteltävä tehtävän vaativuus (§ 22–23).

Kirkkoneuvosto on päättänyt uuden työsuhteen palkkauksesta kirkon virka- ja työehtosopimuksen vastaisesti oikaisuvaatimuksessa esitetyillä perusteilla. Nokian seurakunnassa ei ole eikä ole ollut isännöitsijä-nimikkeellä olevaa palvelussuhdetta. Kuten oikaisuvaatimuksessa sanotaan, isännöitsijän työsuhde on uusi tehtävä, ”jonka perustamisesta ei ole päätöstä, ja jonka hoitajan kelpoisuus sekä työtehtävät ovat määrittämättä, vaikka pohjana tulee olla seurakunnan tarpeet. Isännöitsijän asemaa seurakunnan työyhteisössä, esimiestä ja mahdollisia alaisia ei ole lainkaan päätöksenteossa pohdittu.”

Yhteenvedona todetaan, että oikaisuvaatimus on aiheellinen. Oikaisuvaatimuksen hylkääminen ja § 108 päätöksen pitäminen voimassa johtaisi työntekijöiden eriarvioiseen kohteluun, Nokian seurakunnan henkilöstöstrategian ja kirkon virka- ja työehtosopimuksen vastaiseen menettelyyn ja taloudellisesti epätarkoituksenmukaiseen ratkaisuun.

Liitteet

Liite 2: Oikaisuvaatimus kirkkoneuvoston päätöksestä 23.9.2020 § 108

Esitys

Oikaisuvaatimus hyväksytään ja kirkkoneuvoston päätös 23.9.2020 § 108 kumotaan.

Asian käsittely

Olli Välimäki teki seuraavan muutosehdotuksen: ”Todetaan, että oikaisuvaatimus on käsitelty ja että oikaisuvaatimus liittyy kirkkoneuvoston kokouksen 23.9.2020 päätökseen § 108, jonka pöytäkirja on tässä kokouksessa tarkastettu em. pykälän kohdalta. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja tai perusteita, jotka vaikuttavat tehtyyn päätökseen. Esitetään, että oikaisuvaatimus ei aiheuta toimenpiteitä.”

Aki Morikka kannatti muutosehdotusta. Kirkkoneuvosto äänesti esittelijän ehdotuksen ja Välimäen muutosehdotuksen välillä. Äänestys suoritettiin nimenhuutoäänestyksenä. Esittelijän esitystä kannattivat Nokso-Koivisto ja Salminen. Muutosehdotusta kannattivat Aaltonen, Hautakoski, Morikka, Nieminen, Pihlajamaa ja Välimäki.

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän esitys sai 2 ääntä ja Morikan muutosesitys 6 ääntä.

Päätös

Kirkkoneuvosto päätti, että oikaisuvaatimus ei aiheuta toimenpiteitä.

Eriävät mielipiteet

Outi Nokso-Koivisto, Lauri Salminen ja Heli Pispa jättivät päätökseen eriävän mielipiteen.

Eriävän mielipiteen perustelut, Outi Nokso-Koivisto:

Oikaisuvaatimuksessa on perusteellisesti ja asiallisesti esitetty ne perusteet ja syyt, joiden perusteella kirkkoneuvoston päätös on kumottava. Hyväksyn myös esittelijän esittämät perustelut asiassa. Oikaisuvaatimus on näin ollen hyväksyttävä.

Asian käsittely, kokouksen kulku ja lopputuloksen kirjaus ovat kirkkoneuvoston kokouksen pöytäkirjassa sen 108 §:n kohdalla olleet niin epäselvät, että poikkeuksellisesti kirkkoneuvoston on täytynyt tarkastaa pöytäkirja 108 §:n osalta kokouksessaan 28.10.2020.

Näillä perusteilla oikaisuvaatimus on hyväksyttävä ja kirkkoneuvoston 23.9.2020 pöytäkirjan 108 §:n kohdalla tekemä päätös Välimäen aloitteesta on kumottava.

Muutoksenhaku

Kirkollisvalitus (kirkkolaki 24:4)

Tiedoksi

Asianosaiset, henkilöstöpäällikkö, oikaisuvaatimuksen tekijät

§ 119 Tukitiimien kokoukset

Kirkkoneuvoston edustajat tukitiimeissä antavat katsaukset näiden kokouksista.

- Jumalanpalvelus- ja musiikkityön tukitiimi 15.10.2020
- Kiinteistö- ja hautaustoimen tukitiimi 21.10.2020
- Viestintäryhmä 27.10.2020

Eesitys

Kirkkoneuvosto merkitsee tiedoksi katsaukset tukitiimien kokouksista.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (kirkkolaki 24:5).

§ 120 Viranhaltijapäätökset

Merkitään tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

- Kirkkoherran viranhaltijapäätökset, 46/2020–48/2020
- Talousjohtajan viranhaltijapäätökset 17/2020–18/2020
- Henkilöstöpäällikön viranhaltijapäätökset, 26/2020–28/2020
- Diakonian työalajohtajan viranhaltijapäätökset, -/2020

Eesitys

Kirkkoneuvosto merkitsee viranhaltijapäätökset tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

§ 121 Ilmoitusasiat

Merkitään tiedoksi ilmoitusasiat.

Kirkkoneuvoston kokouksia vuonna 2020

- 25.11.2020 klo 15.00
- 15.12.2020 klo 15.00

Lisäksi muut tarpeelliset kokouspäivät.

Kirkkovaltuuston kokouksia vuonna 2020

- 11.11.2020 klo 18.00 talousarvio, määrärahamuutokset

Lisäksi muut tarpeelliset kokouspäivät.

Kirkkoneuvoston kokouksia vuonna 2021

- 10.2.2021 klo 15.00
- 24.3.2021 tai 29.3. tai 30.3.2021 klo 15.00 tilinpäätös
- 21.4.2021 klo 15.00
- 19.5.2021 klo 15.00
- 25.8.2021 klo 15.00
- 29.9.2021 klo 15.00 budjetti 1
- 27.10.2021 klo 15.00 budjetti 2
- 8.12.2021 klo 15.00

Lisäksi muut tarpeelliset kokouspäivät.

Kirkkovaltuuston kokouksia vuonna 2021

- 20.1.2021 klo 18.00 luottamushenkilövalinnat, kiinteistöstrategia?
- 9.6.2021 klo 18.00 tilinpäätös, veroprosentti vuodelle 2022
- 17.11.2021 klo 18.00 talousarvio

Lisäksi muut tarpeelliset kokouspäivät.

Muut ilmoitusasiat

- Kirkkohallituksen yleiskirje 23/2020 Talousarvion valmistelun perusteet 2021
- Kirkon työmarkkinalaitoksen yleiskirje A8/2020 Muutoksia luottamusmiessurssien ajankohtiin/järjestämistapaan

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kirkkolaki 24:5).

§ 122 Muutoksenhakuohjeet ja kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja antoi muutoksenhakuosoituksen ja päätti kokouksen.

Valitusosoitus

1. Muutoksenhakukiellot

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 113, 114 kohta 1, 115, 116, 119, 120, 121, 122

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 23.9.2020 § 108 (päätöksen korjaus ja tarkastus § 117)

2. Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pöytäkirjan pykälät: 114 kohta 2

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Nokian seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite: Valkamankatu 2 A, 37100 Nokia

Postiosoite: Valkamankatu 2 A, 37100 Nokia

Sähköposti: nokian.kirkkoneuvosto@evl.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä

tiedoksianto katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

3. Valitusosoitus

Kirkollis- ja hallintovalitus ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 118

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusviranomainen kirkollis- ja hallintovalituksissa

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Muutoksenhakuajan laskeminen kirkollis- ja hallintovalituksissa

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaanti-päivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Liitetään pöytäkirjaan

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettamisestä, jollei muuta näytetä.

Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

4. Valituksen sisältö ja liitteet, valitusasiakirjojen toimittaminen ja oikeudenkäyntimaksu

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsitelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.